

ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA
PLAN RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA ZA RAZDOBLJE
2023. - 2025.
(GENDER EQUALITY PLAN)

Ožujak 2023.

SADRŽAJ

Uvod

I. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR ZA DONOŠENJE PLANA	1
II. STANJE U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI PRIJE DONOŠENJA PLANA.....	5
III. INTERNI MEHANIZMI ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE ZA OSIGURAVANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA	12
IV. CILJEVI U BUDUĆNOSTI TE MJERE I AKTIVNOSTI ZA NJIHOVO OSTVARENJE.....	13

Zaključak

UVOD

Na temelju članka 50. stavka 3. Statuta Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj: 8/09, 4/13, 3/18, 4/20, 5/21 i 21/21 - pročišćeni tekst) i članka 11. stavka 5. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj: 82/08 i 69/17), župan Šibensko-kninske županije donosi Plan ravnopravnosti spolova za razdoblje 2023.-2025. (u daljnjem tekstu: Plan).

Ravnopravnost spolova jedno je od temeljnih načela pravne stečevine Europske unije i jedna od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske. Osiguravanje jednakih mogućnosti za oba spola te suzbijanje diskriminacije po osnovi spola opći je cilj i sastavni dio europskih i nacionalnih programa i politika. Njima se nastoji osigurati jednaka prisutnost žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života, jednake mogućnosti za uspjeh i ekonomsku neovisnost, jednake plaće za rad jednake vrijednosti te ravnopravnu podjelu obveza skrbi i financijskih obveza.

Društvene, političke, gospodarske i kulturne nejednakosti i nadalje su prisutne i zbog toga još uvijek ima puno prostora, ali i potrebe za promicanje ravnopravnog društva te za dosljednu provedbu prava na ravnopravnost u cilju ostvarivanja pune ravnopravnosti žena i muškaraca.

Stoga je iznimna važnost realizacije načela ravnopravnosti spolova i ravnopravne zastupljenosti oba spola u radu i djelovanju prepoznata i u Šibensko-kninskoj županiji.

Šibensko-kninska županija donosi Plan na temelju europskog i nacionalnog zakonodavnog okvira, a isti se donosi nakon što je provedena analiza zastupljenosti žena i muškaraca u strukturi zaposlenika Šibensko-kninske županije te zastupljenosti žena i muškaraca na rukovodećim pozicijama.

Svrha donošenja ovog Plana je u narednom razdoblju, u Šibensko-kninskoj županiji, njenim ustanovama i trgovačkim društvima, osnažiti kulturu ravnopravnosti spolova, podići svijest među zaposlenicima o važnosti ravnopravnog sudjelovanja žena i muškaraca kako u radnom okruženju, tako i u sferi osobnog života te osigurati nultu stopu rodno uvjetovanog nasilja.

Planom se predviđaju mjere i aktivnosti koje će Šibensko-kninska županija provesti u skladu sa svojim mogućnostima i kapacitetima radi ostvarenja postavljenih ciljeva, kao i tijela zadužena za provedbu istih i njihovo praćenje.

Riječi i pojmovni sklopovi korišteni u ovom Pravilniku koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

I. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR ZA DONOŠENJE PLANA

Šibensko-kninska županija ovaj Plan donosi temeljem europskih i nacionalnih propisa i politika koji predstavljaju pravni i strateški okvir za realizaciju načela ravnopravnosti spolova.

Europska unija ravnopravnost spolova jamči, promiče i štiti u svojim osnivačkim ugovorima, Povelji temeljnih prava Europske unije, putem općih pravnih načela te kroz praksu Suda Europske unije. To se načelo državama članicama Europske unije u različitim područjima nameće kao cilj kojeg je potrebno ostvariti, odnosno implementirati u nacionalno zakonodavstvo, među kojima valja izdvojiti:

- Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada
- Direktiva 2010/41/Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ
- Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga
- Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja
- Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje
- Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti.

Načela ravnopravnosti spolova temelj su suvremenih demokratskih država pa je ravnopravnost spolova uvrštena u najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i sastavni je dio Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Republika Hrvatska donijela je i posebni zakon - Zakon o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj: 82/08, 69/17), koji propisuje izradu nacionalne politike za ravnopravnost spolova.

Na nacionalnoj razini Ustav Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 05/14), temeljni je pravni i politički akt u hrvatskom pravnom sustavu i kao takav ima najvišu pravnu snagu, zbog čega s njim moraju biti usklađeni svi pravni propisi, kao i postupci svih javnopravnih tijela. Članak 3. Ustava propisuje da su sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje

prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava, a ostvarivanje ljudskih prava jamči se svim građanima, neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Odredbе Ustava razrađuju se dalje u pojedinim zakonima i podzakonskim aktima od kojih je najvažnije nekoliko zakona koji zajednički predstavljaju temelje antidiskriminacijskog zakonodavstva i značajni su za područje ravnopravnosti spolova:

- Zakon o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“ broj: 82/08 i 69/17)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“, broj: 85/08 i 112/12)
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji („Narodne novine“, broj: 70/17, 126/19, 84/21 i 114/22)
- Kazneni zakon („Narodne novine“, broj: 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21 i 114/22)
- Zakon o radu („Narodne novine“, broj: 93/14, 127/17, 98/19 i 151/22)
- Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj: 93/14, 127/17 i 98/19)
- Zakon o roditeljnim i roditeljskim potporama („Narodne novine“, broj: 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17 i 37/20)
- Zakon o tržištu rada („Narodne novine“, broj: 118/18, 32/20 i 18/22)
- Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola („Narodne novine“, broj: 92/14 i 98/19)
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, broj: 157/13, 152/14, 39/18 i 32/20).

Na razini Hrvatskog sabora od 2002. godine djeluje Odbor za ravnopravnost spolova koji ima prava i dužnosti matičnoga radnog tijela u područjima koja se odnose na poticanje i praćenje primjene načela ravnopravnosti spolova u zakonodavstvu Republike Hrvatske.

Institucija pravobranitelja za ravnopravnost spolova uvedena je Zakonom o ravnopravnosti spolova 2003. godine kao neovisnog tijela za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti spolova. Ured za ravnopravnost spolova je stručna služba Vlade Republike Hrvatske koja je također osnovana temeljem Zakona o ravnopravnosti spolova 2004. godine, a obavlja stručne i druge poslove na način da koordinira sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Za provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova zaduženi su i koordinatori za ravnopravnost spolova u ministarstvima i drugim tijelima državne uprave. Njihove ovlasti i zaduženja definiraju se u Planovima djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, koje su sva tijela državne uprave, temeljem obveza iz članka 11. stavka 1. Zakona o ravnopravnosti spolova, dužna donijeti i poslati na odobrenje Uredu za ravnopravnost spolova.

Za provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini zadužena su povjerenstva za ravnopravnost spolova koja djeluju u svih 20 županija i Gradu Zagrebu te u oko 90 općina i

gradova. Županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova su radno-savjetodavna tijela županijskih skupština, u čijem sastavu su zastupljeni članovi županijskih skupština odnosno skupštine Grada Zagreba, predstavnici nevladinih udruga i nezavisni stručnjaci, a većina županijskih povjerenstava broji između devet i jedanaest članova. Za svoje su djelovanje financirana od strane županija, gradova i općina na osnovu svojih Godišnjih planova rada. Njihova savjetodavna uloga u izradi proračuna županija, općina i gradova važan je alat za rodno osjetljivo planiranje života u lokalnim sredinama. Europsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini, koja omogućava planiranje i praćenje javnih lokalnih politika i praksi s ciljem unaprjeđenja rodne ravnopravnosti, potpisalo je 17 hrvatskih županija i 14 gradova te se od njih očekuje donošenje Akcijskih planova za provedbu Europske povelje.

Člankom 11. stavkom 5. Zakona o ravnopravnosti spolova, propisano je da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge pravne osobe i obrtnici koji zapošljavaju više od 20 zaposlenih obvezni u svoje opće akte unijeti antidiskriminacijske zakonske odredbe i mjere za uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Temeljni propisi koji čine nacionalni zakonodavni okvir za promicanje ravnopravnosti spolova su Zakon o suzbijanju diskriminacije i Zakon o ravnopravnosti spolova, kojima se zabranjuje svaki oblik izravne ili neizravne diskriminacije te se osiguravaju pravni mehanizmi zaštite od diskriminacije na temelju spola, spolne orijentacije, bračnog i obiteljskog statusa, trudnoće i materinstva, rodnog identiteta.

Dodatni instrumenti i smjernice na kojima se Plan temelji uključuje Strategiju Europske komisije za rodnu ravnopravnost 2020-2025, Horizon Europe Guidance on Gender Equality Plans (GEPs) Glavne uprave za istraživanje i inovacije Europske komisije.

U navedenoj Strategiji Europske komisije nalaze se ciljevi i mjere za značajni napredak koji bi do 2025. trebalo postići kako bi u Europi vladala rodna ravnopravnost. Cilj je da u Uniji žene i muškarci, djevojčice i dječaci, u svoj svojoj raznolikosti, mogu slobodno kročiti putem koji su odabrali, imati jednake mogućnosti za uspjeh te ravnopravno sudjelovati u našem europskom društvu i voditi ga.

Glavni ciljevi su zaustavljanje rodno uvjetovanog nasilja, rušenje rodni stereotipa, ukidanje rodni razlika na tržištu rada, postizanje jednakog sudjelovanja u različitim sektorima gospodarstva, borba protiv rodni razlika u plaćama i mirovinama, ukidanje rodni razlika u području skrbi i postizanje rodne ravnoteže u donošenju odluka i politici. Strategija se temelji na dvojnem pristupu odnosno na rodno osviještenoj politici u kombinaciji s ciljanim mjerama te na intersekcionalnosti kao horizontalnom načelu za provedbu te strategije. Iako je naglasak na mjerama unutar EU-a, ona je usklađena s vanjskom politikom EU-a o rodnoj ravnopravnosti i jačanju položaja žena.

Vlada Republike je 9. ožujka 2023. godine prihvatila Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. te akcijski plan za njegovu provedbu, a među sedam prioriteta su suzbijanje nasilja nad ženama i unaprjeđenje položaja žena na tržištu rada.

Uz te, prioritete nacionalnog plana su promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, učiniti obrazovanje rodno osjetljivijim, unaprijediti položaj žena na mjestima političkog i javnog odlučivanja, uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike te promicanje ravnopravnost spolova u okviru međunarodne politike i suradnje.

II. STANJE U ŠIBENSKO-KNINSKOJ ŽUPANIJI PRIJE DONOŠENJA PLANA

Šibensko-kninska županija službenike i namještenike (u daljnjem tekstu: zaposlenike) prima u službu sukladno mjerodavnim odredbama Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj: 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19, u daljnjem tekstu: ZSN) te ih raspoređuje na radna mjesta u skladu s Pravilnikom o unutarnjem redu upravnih tijela Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj: 19/21, 20/21, 6/22 3/23 i 4/23). U postupcima prijma u službu isključena je svaka izravna ili neizravna rodna diskriminacija pri odabiru kandidata, javni natječaji provode se u skladu sa zakonskim normativnim okvirom te se odabiru kandidati koji, nakon prethodne provjere znanja i sposobnosti, ostvare najbolje rezultate, i za koje se u najvećoj mogućoj mjeri može očekivati da će uspješno obavljati poslove radnog mjesta za popunu kojeg je raspisan javni natječaj. Time se na nedvojben način osigurava mogućnost prijma u službu osobama oba spola i transparentnost postupka, što je jasno istaknuto u svakom javnom natječaju.

Unutar Šibensko-kninske županije nisu definirane kvote, ciljevi ili radna mjesta namijenjena isključivo ženama ili muškarcima, a jednake mogućnosti prijma u službu predviđene su za sve zaposlenike bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

Kriteriji napredovanja propisani su odredbom članka 102. ZSN-a i člankom 16. Uredbe o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj: 74/10 i 125/14), i transparentni su i jednaki su za sve zaposlenike, bez obzira na dob i spol.

Politika jednake plaće utvrđena je Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj: 28/10 i 10/23), koji osigurava jednakost plaća žena i muškaraca za jednak rad i rad jednake vrijednosti.

Općim aktima, Odlukom o osnovici za obračun plaća službenika i namještenika u upravnim tijelima Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj: 12/10, 10/11 i 22/22) i Odlukom o koeficijentima za obračun plaća službenika i namještenika u upravnim tijelima Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj: 12/10 i 2/14), zajamčena je jednaka plaća svim zaposlenicima koji obavljaju poslove jednake složenosti, a ista ne ovisi o spolu.

Korištenje roditeljnog i roditeljskog dopusta, definirano odredbama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, omogućeno je i muškarcima i ženama, a roditelju koji se vraća na posao daje se mogućnost povratka na isto radno mjesto uz pomoć oko ponovne prilagodbe. Šibensko-kninska županija će nastaviti provoditi jednaku mjeru jer će ista pridonijeti jačanju sigurnosti i samopouzdanja zaposlenika i povećati zadovoljstvo na poslu što dugoročno dovodi i do povećanja učinkovitosti.

Iz navedenog se može zaključiti kako se prijam u službu, napredovanje, ostvarivanje prava iz radnog odnosa i politika plaća u Šibensko-kninskoj županiji provode transparentno i sukladno odredbama mjerodavnih propisa kojima se osigurava ravnopravnost spolova. Također se može zaključiti kako u Šibensko-kninskoj županiji postoje mehanizmi kojima se promiče ravnopravno sudjelovanje oba spola u svim aspektima rada i djelovanja te se jamči zaštita od diskriminacije po toj osnovi.

Osobnost i dostojanstvo zaposlenika štiti se od uznemiravanja i spolnog uznemiravanja poslodavca, nadređenih, suradnika i osoba s kojima zaposlenik redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova. U slučaju uznemiravanja ili diskriminacije te spolnog uznemiravanja, zaposlenik se može obratiti osobi ovlaštenoj od poslodavca za primanje i rješavanje pritužbi.

Za potrebe izrade Plana, provedena je analiza zastupljenosti spolova u različitim aspektima rada i djelovanja Šibensko-kninske županije te su utvrđeni sljedeći relevantni podaci (stanje na dan 24. ožujka 2023.):

Na dan 24. ožujka 2023., u upravnim tijelima Šibensko-kninske županije u službi je 164 zaposlenika, od toga 132 žene i 32 muškarca.

Rukovodeća radna mjesta u Šibensko-kninskoj županiji odnose se na: pročelnik Upravnog Odjela, zamjenik pročelnika Upravnog odjela, voditelj Ispostave te voditelj Odsjeka. Na navedenim radnim mjestima ukupno je 20 zaposlenika, od toga 14 žena i 6 muškaraca.

U zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi kojima je osnivač Šibensko-kninska županija, zaposleno je 1801 zaposlenika, od toga 1414 žena i 387 muškaraca. Na rukovodećim radnim mjestima ukupno je 74 zaposlenika, od toga 43 žene i 31 muškarac, dok je u upravnim vijećima navedenih ustanova ukupno 30 zaposlenika, od toga 13 žena i 17 muškaraca.

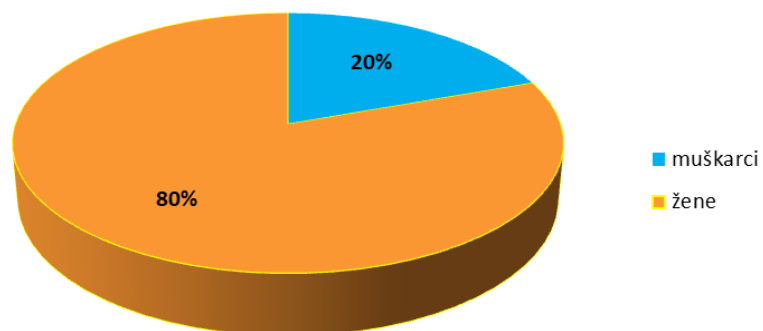
U osnovnim i srednjim školama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija, zaposleno je 1289 zaposlenika, od toga 955 žena i 334 muškarca. Na rukovodećim radnim mjestima ukupno je 26 zaposlenika, od toga 13 žena i 13 muškaraca, dok je u upravnim vijećima 147 zaposlenika, od toga 97 žena i 50 muškaraca.

U ustanovama Šibensko-kninske županije, zaposlena su 32 zaposlenika, od toga 17 žena i 15 muškaraca. Na rukovodećim radnim mjestima ukupno je 7 zaposlenika, od toga 4 žene i 3 muškarca, dok je u upravnim vijećima 12 zaposlenika, od toga 3 žene i 9 muškaraca.

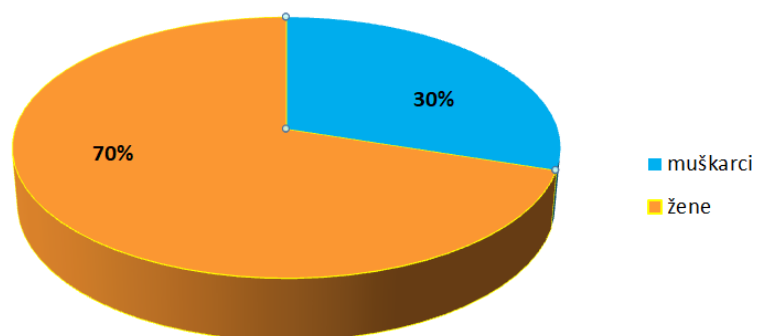
U Županijskoj upravi za ceste na području Šibensko-kninske županije, zaposleno je 8 zaposlenika, od toga 3 žene i 5 muškaraca. Na rukovodećim radnim mjestima je 5 zaposlenika, od toga 1 žena i 4 muškarca, dok je u upravnom vijeću 5 zaposlenika, od toga 1 žena i 4 muškarca.

Navedeni podaci su zornije grafički prikazani kako slijedi:

Šibensko-kninska županija - broj zaposlenika: 164

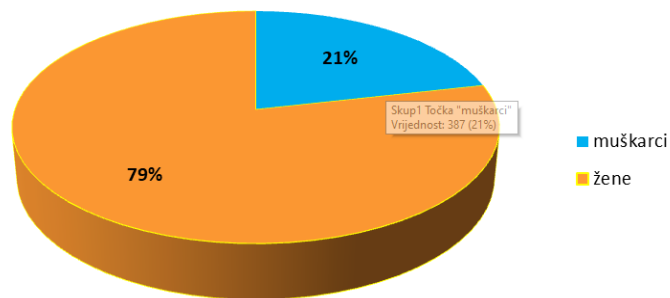

Slika 1: Distribucija zaposlenika prema spolu u Šibensko-kninskoj županiji

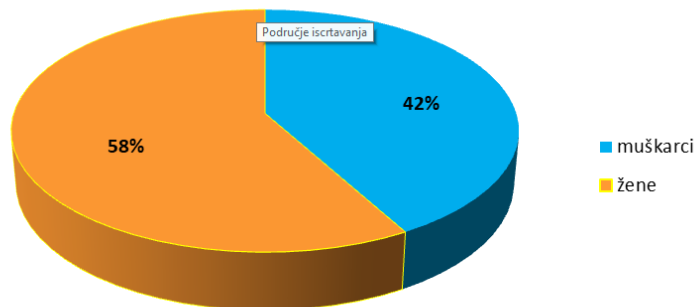

Slika 2: Distribucija zaposlenika na rukovodećim radnim mjestima prema spolu u Šibensko-kninskoj županiji

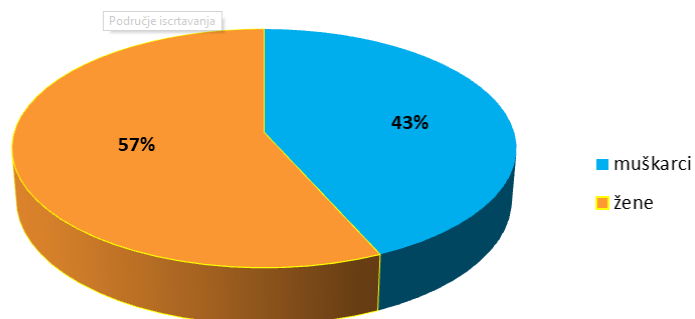
Zdravstvene ustanove - broj zaposlenika: 1801

Slika 3: Distribucija prema spolu u zdravstvenim i socijalnim ustanovama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

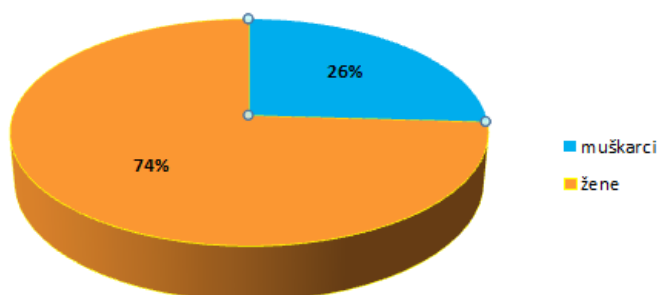

Slika 4: Distribucija prema spolu na rukovodećim funkcijama u zdravstvenim i socijalnim ustanovama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

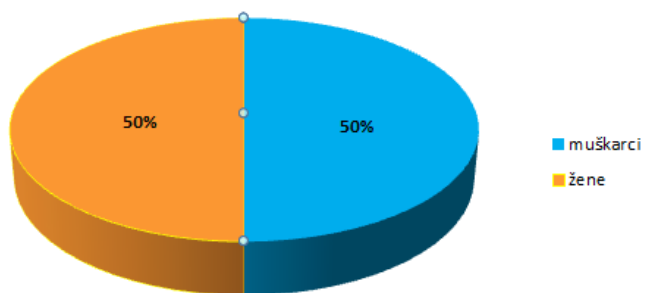

Slika 5: Distribucija prema spolu u Upravnim vijećima zdravstvenih i socijalnih ustanova kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

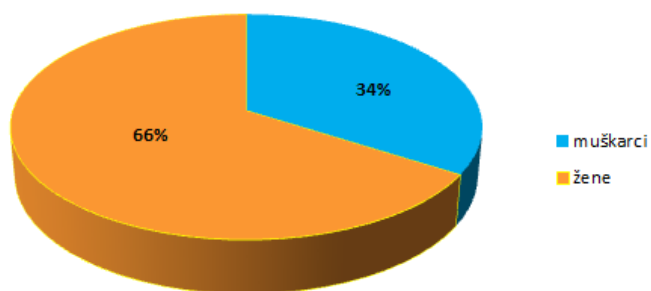
Osnovne i srednje škole - broj zaposlenika: 1289

Slika 6: Distribucija prema spolu u osnovnim i srednjim školama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

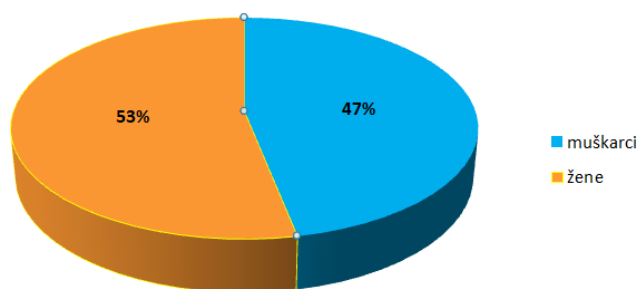

Slika 7: Distribucija prema spolu na rukovodećim funkcijama u osnovnim i srednjim školama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

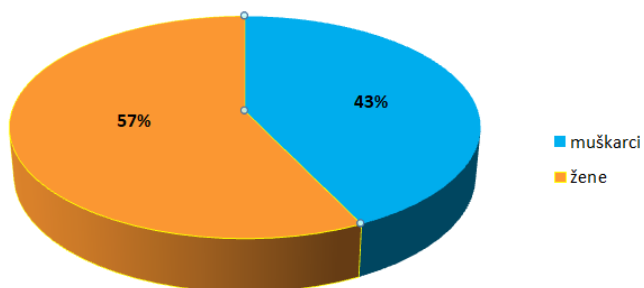

Slika 8: Distribucija prema spolu u Upravnim vijećima osnovnih i srednjih škola kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

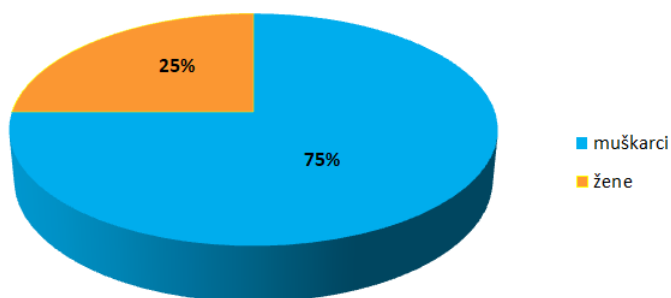
Javne ustanove kojima je osnivač Šibensko-kninska županija - broj zaposlenika: 32

Slika 9: Distribucija prema spolu u javnim ustanovama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

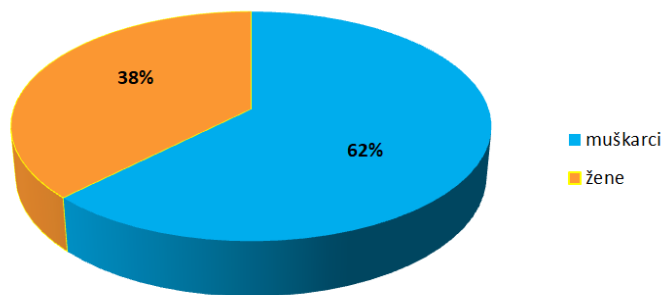

Slika 10: Distribucija prema spolu na rukovodećim pozicijama u javnim ustanovama kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

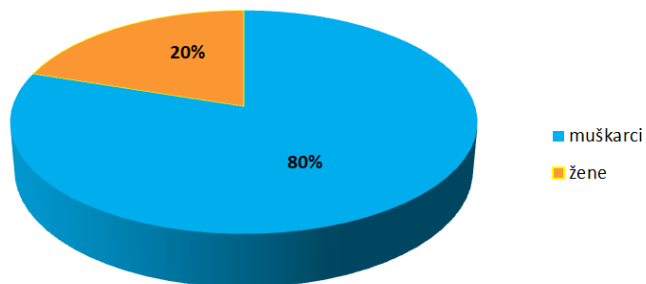

Slika 11: Distribucija prema spolu u Upravnim vijećima javnih ustanova kojima je osnivač Šibensko-kninska županija

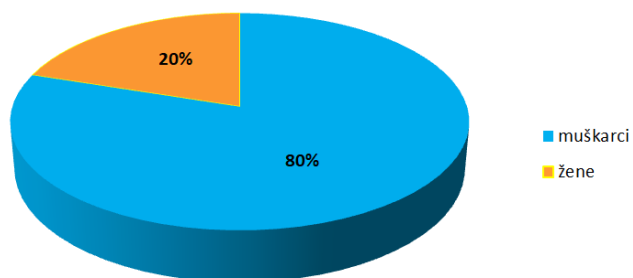
Županijska uprava za ceste na području Šibensko-kninske županije – broj zaposlenih: 8

Slika 12: Distribucija prema spolu u Županijskoj upravi za ceste na području Šibensko-kninske županije

Slika 13: Distribucija prema spolu na rukovodećim funkcijama u Županijskoj upravi za ceste na području Šibensko-kninske županije

Slika 14: Distribucija prema spolu u Upravnom vijeću Županijske uprave za ceste na području Šibensko-kninske županije

III. INTERNI MEHANIZMI ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE ZA OSIGURAVANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

Člankom 3. stavkom 1. Zakona o ravnopravnosti spolova propisano je da su državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima te pravne osobe u pretežitom vlasništvu države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni, u svim fazama planiranja, donošenja i provedbe pravnih akata, odluka ili akcija, ocjenjivati i vrednovati učinke tih akata, odluka ili akcija na položaj žena, odnosno muškaraca, radi postizanja stvarne ravnopravnosti muškaraca i žena.

U Šibensko-kninskoj županiji, kroz interne pravne akte, prenesena su sva prava vezana uz spolno i rodno osjetljivu problematiku koja su utvrđena izvorima prava na nacionalnoj razini. U pravilnicima su sadržane odredbe koje imaju za cilj spriječiti diskriminaciju i uznemiravanje, a jednake mogućnosti predviđene su za sve zaposlenike bez diskriminacije na temelju roda, rase, nacionalnosti, vjere ili invaliditeta.

U novom Pravilniku o pravima i obvezama službenika i namještenika u upravnim tijelima Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije”, broj 9/23), koji će stupiti na snagu 1. travnja 2023., ustanovljeni su mehanizmi za podnošenje pritužbi zbog uznemiravanja i spolnog uznemiravanja.

Župan Šibensko-kninske županije je 2021. godine imenovao osobu koja je ovlaštena primati i razmatrati pritužbe zaposlenika za zaštitu dostojanstva. Do donošenja ovog Plana, ovlaštenica je vodila 2 postupka za zaštitu dostojanstva zaposlenika, no ni u jednom od njih nije se primarno, ili uopće radilo o diskriminaciji na temelju spola.

Člankom 6. Etičkog kodeksa službenika i namještenika Šibensko-kninske županije („Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije“, broj: 3/12), propisano je da je službenik i namještenik dužan u okviru svojih nadležnosti osigurati ostvarivanje prava, poštivanje integriteta i dostojanstva građanina i drugih službenika i namještenika bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi dobi, nacionalnosti, etničke ili socijalne pripadnosti, jezičnog i rasnog podrijetla, političkih ili vjerskih uvjerenja ili sklonosti, invalidnosti, obrazovanja, socijalnog položaja, spola, bračnog ili obiteljskog statusa, spolne orijentacije ili na bilo kojoj drugoj osnovi (stavak 1.), da službenik i namještenik ima pravo na zaštitu od uznemiravanja, odnosno ponašanja koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva službenika, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje (stavak 2.) te da službenik i namještenik ima pravo na zaštitu od spolnog uznemiravanja, odnosno ponašanja koje predstavlja verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje spolne naravi, a koje ima za cilj ili stvarno predstavlja povredu dostojanstva službenika i namještenika te uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje (stavak 3.).

Šibensko-kninska županija dosljedno primjenjuje propise koje zaposlenicima oba spola omogućava uravnoteženost privatnog i poslovnog života.

IV. CILJEVI U BUDUĆNOSTI TE MJERE I AKTIVNOSTI ZA NJIHOVO OSTVARENJE

Donošenjem ovog Plana se u narednom razdoblju u Šibensko-kninskoj županiji žele ostvariti sljedeći ciljevi:

1. Mjera: Jačanje postojećeg institucionalnog okvira za promicanje i osiguranje ravnopravnosti spolova.

Aktivnosti:

- usvajanje Plana ravnopravnosti spolova i njegova objava na mrežnim stranicama Šibensko-kninske županije
- imenovanje povjerenika odgovornog za promicanje ravnopravnosti spolova u upravnim tijelima Šibensko-kninske županije, radi uključivanja rodne perspektive u sva područja djelovanja te definiranje njegovih odgovornosti i zadaća

Rok provedbe: 2023.

Nositelj: Upravni odjel za poslove Župana, Županijske skupštine i službeničke odnose

2. Mjera: Podizanje svijesti o važnosti ravnopravnosti spolova

Aktivnosti:

- provedba edukacija o promicanju ravnopravnosti spolova
- provedba edukacija o prevenciji diskriminacije, uznemiravanja i spolnog uznemiravanja i mogućnostima zaštite žrtava takvog postupanja
- provedba edukacija na temu sprječavanja pristranosti i predrasuda te diskriminacije kod donošenja odluka o zapošljavanju, napredovanju i finansijskom nagrađivanju zaposlenika
- provedba edukacija o važnosti ravnopravnog sudjelovanja žena na rukovodećim pozicijama i sustavu donošenja odluka
- provedba edukacija o temama vezanim uz usklađivanje privatnog, poslovnog i obiteljskog života

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose, povjerenik za ravnopravnost spolova.

3. Mjera: Osiguravanje pristupa relevantnim informacijama

Aktivnosti:

- informiranje o mogućnostima, uvjetima i postupku ostvarivanja prava po osnovi roditeljstva te materijalnih prava iz radnog odnosa, zajamčenih s ciljem osiguravanja ravnoteže između privatnog, poslovnog i obiteljskog života (godišnji odmori, plaćeni i neplaćeni dopusti, prava na uvećanje osnovice za izračun godišnjeg odmora s obzirom na posebne socijalne uvjete ...)
- informiranje o pravima i mogućnostima žrtava diskriminacije, uznemiravanja i spolnog uznemiravanja

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose, povjerenik za ravnopravnost spolova.

4. Mjera: Ostvarenje proporcionalne zastupljenosti oba spola pri imenovanju članova upravnih vijeća i nadzornih odbora

Aktivnosti:

- pri imenovanju članova upravnih vijeća i nadzornih odbora vodit će se briga o ostvarenju proporcionalne zastupljenosti oba spola tako da odgovara strukturi zaposlenih po spolu
- izrada i vođenje evidencije o sastavu upravnih vijeća ustanova i nadzornih odbora trgovačkih društava koje imenuje Šibensko-kninska županija

Rok: provedbe: kontinuirano

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose, povjerenik za ravnopravnost spolova.

5. Mjera: Podizanje razine svijesti zaposlenika o uporabi rodno osjetljivog jezika prilikom izrade akata iz nadležnosti Šibensko-kninske županije

Aktivnosti:

- uporaba rodno osjetljivog jezika u propisima i drugim aktima Šibensko-kninske županije, u javnoj i internoj komunikaciji, te izrada pisanih preporuka upravnim tijelima, ustanovama i trgovačkim društvima u vlasništvu Šibensko-kninske županije
- dostavljanje prijedloga akata i dokumenata od značaja za ravnopravnost spolova na mišljenje povjereniku za ravnopravnost spolova

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Sve ustrojstvene jedinice Šibensko-kninske županije.

6. Mjera: Osnaživanje institucionalnih mehanizama i metoda provedbe

Aktivnosti:

- promicanje ravnopravnosti spolova prilikom zapošljavanja, napredovanja, dodatnog obrazovanja i stručnog usavršavanja

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose i sve druge ustrojstvene jedinice gdje je primjenjivo.

7. Mjera: Informiranje zaposlenika o mehanizmima za sprječavanje diskriminacije na osnovu spola na radnom mjestu

Aktivnosti:

- na mrežnim stranicama Šibensko-kninske županije bit će objavljene informacije o kontaktima relevantnih institucija koje se bave prevencijom diskriminacije, uključujući i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, kao i kontakt povjerenika odgovornog za promicanje ravnopravnosti spolova te osobe ovlaštene za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva

Rok provedbe: 2023.

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose.

8. Mjera: Provedba izobrazbe zaposlenika o ravnopravnosti spolova sukladno članku 3. stavku 2. Zakona o ravnopravnosti spolova

Aktivnosti:

- zaposlenike će se redovito informirati o edukacijama o ravnopravnosti spolova koje se održavaju u Državnoj školi za javnu upravu te ih putem mrežne stranice informirati i poticati na pohađanje navedenih edukacija
- organizacija kratkih tematskih sastanaka s ciljem upoznavanja s tematikom ravnopravnosti spolova.

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose, povjerenik za ravnopravnost spolova.

9. Prevencija uznemiravanja i spolnog uznemiravanja

Aktivnosti:

- prevencija i jačanje postojećeg sustava zaštite

- jačanje svijesti zaposlenika kroz informiranje o postojećim protokolima i propisima, informiranje novih zaposlenika
- provođenje edukacija o prevenciji diskriminacije, uznemiravanja i spolnog uznemiravanja (primarno po osnovi spola) te pravima i mogućnostima žrtava takvih postupanja
- provedba edukacija zaposlenika zaduženih za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva
- prikupljanje podataka o broju postupaka vezanih uz zaštitu dostojanstva zaposlenika i objava podataka na mrežnim stranicama Šibensko-kninske županije

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Upravni odjel za poslove župana, Županijske skupštine i službeničke odnose, povjerenik odgovoran za promicanje ravnopravnosti spolova te osoba ovlaštena za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva.

10. Mjera: Praćenje, analiza i izvještavanje o stanju ravnopravnosti spolova

Aktivnosti:

- praćenje i analiza internog stanja ravnopravnosti spolova (struktura zaposlenika, zastupljenost spolova na rukovodećim radnim mjestima u upravnim tijelima Šibensko-kninske županije, stupnju obrazovanja po spolu i svim drugim relevantnim podacima)
- praćenje ostvarivanja prava zaposlenika oba spola po osnovi roditeljstva
- izrada godišnjih izvješća o stanju ravnopravnosti spolova i njihova objava na mrežnim stranicama Šibensko-kninske županije

Rok provedbe: kontinuirano, osim godišnjeg izvještavanja koje će se provoditi jednom tijekom kalendarske godine (krajem godine)

Nositelj: Povjerenik odgovoran za promicanje ravnopravnosti spolova.

ZAKLJUČAK

Plan ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2023. - 2025. godine akt je planiranja Šibensko-kninske županije, koji se donosi s ciljem uklanjanja svih oblika diskriminacije temeljem spola i uspostavljanja stvarne rodne ravnopravnosti, a predstavlja doprinos stvaranju okruženja bez rodnih nejednakosti u kojem su stvoreni preduvjeti za jednaku prisutnost žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života, njihov jednaki status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Ovim Planom potrebno je osigurati nastavak dosljednog postupanja na polju ravnopravnosti spolova i napraviti dodatne pomake u tom smjeru, u sferama u kojima je to potrebno i moguće.

Ovaj Plan objavit će se u Službenom vjesniku Šibensko-kninske županije, a stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 004-04/23-01/1

URBROJ: 2182-06-23-1

Šibenik, 24. ožujka 2023.

Ž U P A N

dr. sc. Marko Jelić ,v.r.